

Obsah

1	Teorie hospodářské politiky	9
1.1	Co je hospodářská politika?	9
1.1.1	Institucionální prostředí hospodářské politiky	10
1.1.2	Institucionální prostředí a problematika korupce	23
1.1.3	Nositelé hospodářské politiky	27
1.1.4	Nástroje hospodářské politiky	28
1.2	Vztahy mezi nástroji a cíli	29
1.3	Provádět hospodářskou politiku, či nikoliv?	30
1.3.1	Typy tržních selhání	31
1.3.2	Netržní selhání	33
1.3.3	Vládní selhání	33
1.3.4	Vládní versus tržní (netržní) selhání a hospodářská politika	42
1.4	Hospodářská politika a její možnosti	42
1.5	Hospodářská politika a systém společenského rozhodování	46
1.6	Proces tvorby hospodářské politiky	53
1.7	Informace v hospodářské politice	57
1.8	Teoretická východiska hospodářské politiky	62
1.8.1	Období předkeynesiánské hospodářské politiky	63
1.8.2	Keynesiánská hospodářská politika	68
1.8.3	Hospodářská politika aplikovaná po selhání keynesiánsky orientované hospodářské politiky (v 70. letech 20. století)	69
1.9	Hospodářsko-politické koncepce	73
2	Cíle hospodářské politiky	77
2.1	Hierarchie cílů hospodářské politiky	77
2.1.1	Maximalizace společenského blahobytu	77
2.1.2	Základní společenské cíle	78
2.1.3	Jaký je hlavní tradiční cíl hospodářské politiky?	80
2.2	Ekonomické cíle hospodářské politiky	80
2.2.1	Velikost produkce a ekonomický růst	80
2.2.2	Nezaměstnanost	84
2.2.3	Inflace	86
2.2.4	Vnější cíle hospodářské politiky	91
2.3	Vztah mezi cíli hospodářské politiky	95
2.3.1	Základní verze magického čtyřúhelníku	95
2.3.2	Rozšířená verze magického čtyřúhelníku	97
2.3.3	Vztah mezi ekonomickým růstem a nezaměstnaností	99
2.3.4	Vztah mezi inflací a nezaměstnaností	99
2.3.5	Vztah mezi inflací a ekonomickým růstem	104
2.3.6	Vztah mezi vnitřními a vnějšími cíli hospodářské politiky	106
2.4	Hodnocení účinnosti hospodářské politiky	109

3	Koncepční přístupy k hospodářské politice	113
3.1	Stabilizační a prorůstová politika	113
3.1.1	Stabilizační hospodářská politika	113
3.1.2	Prorůstová hospodářská politika	116
3.2	Poptávkově versus nabídkově orientovaná hospodářská politika . . .	122
3.2.1	Poptávkově orientovaná hospodářská politika	122
3.2.2	Nabídkově orientovaná hospodářská politika	124
3.3	Makroekonomická a mikroekonomická hospodářská politika	126
4	Hospodářská politika a očekávání	127
4.1	Očekávání a ekonomická realita	127
4.2	Přístupy k formování očekávání	128
4.2.1	Adaptivní očekávání	128
4.2.2	Racionální očekávání	129
4.2.3	Adaptivní versus racionální očekávání v praxi	130
4.3	Vliv existence očekávání na hospodářskou politiku	130
4.3.1	Velikost výstupu a hospodářská politika	130
4.3.2	Účinnost hospodářské politiky a očekávání	132
5	Problematika časové nekonzistence hospodářské politiky	135
5.1	Podstata teorie časové nekonzistence	135
5.2	Časová nekonzistence a ekonomické chování	136
5.3	Časová nekonzistence v hospodářské politice	137
5.3.1	Obecně vymezení	137
5.3.2	Časová nekonzistence v měnové politice	137
5.3.3	Časová nekonzistence ve fiskální politice	138
5.3.4	Pokročilejší analýza problematiky časové nekonzistence	140
6	Základní typy hospodářské politiky	143
6.1	Fiskální politika	143
6.1.1	Definice, cíle a nositelé fiskální politiky	143
6.1.2	Nástroje fiskální politiky	143
6.1.3	Rozpočtová soustava	144
6.1.4	Typy rozpočtových deficitů	146
6.1.5	Politické příčiny rozpočtových deficitů	150
6.1.6	Makroekonomické důsledky rozpočtového deficitu	150
6.1.7	Omezení fiskální politiky	155
6.1.8	Teoretické přístupy k fiskální politice	157
6.2	Monetární politika	158
6.2.1	Definice a cíle monetární politiky	158
6.2.2	Nositelé monetární politiky	159
6.2.3	Nástroje monetární politiky	163
6.2.4	Transmisní mechanismy monetární politiky	167
6.2.5	Inflační cílování	170
6.2.6	Maastrichtská kritéria	171
6.3	Vnější hospodářská politika	172

6.3.1	Definice, cíle a nositelé vnější hospodářské politiky	172
6.3.2	Východiska, zásady a problémy realizace VHP	172
6.3.3	Otevřenost ekonomiky	173
6.3.4	Nástroje vnější hospodářské politiky	173
6.3.5	Vyrovňovací mechanismy platební bilance	178
6.3.6	Liberalismus versus protekcionismus	181
6.3.7	Společná obchodní politika EU	182
7	Další typy hospodářské politiky	185
7.1	Strukturální politika	185
7.1.1	Struktura a strukturální změny	185
7.1.2	Strukturální krize	186
7.1.3	Možnosti srovnávání stavu a vývoje ekonomické struktury . .	187
7.1.4	Základní oblasti a nástroje strukturální politiky	188
7.1.5	Teoretické přístupy ke strukturální politice	193
7.1.6	Typy strukturální politiky	194
7.1.7	Strukturální politika ČR	196
7.1.8	Strukturální politika EU	197
7.2	Politika ochrany hospodářské soutěže	198
7.2.1	Formy omezování konkurence	199
7.2.2	Měření koncentrace	203
7.2.3	Nástroje politiky hospodářské soutěže	205
7.2.4	Teoretické přístupy k politice ochrany hospodářské soutěže . .	206
7.2.5	Ochrana hospodářské soutěže v ČR	210
7.2.6	Ochrana hospodářské soutěže v EU	210
7.3	Sociální politika	211
7.3.1	Funkce sociální politiky	212
7.3.2	Principy sociální politiky	212
7.3.3	Nástroje sociální politiky	213
7.3.4	Efektivnost sociální politiky	214
7.3.5	Pojetí sociální politiky	214
7.3.6	Teoretické přístupy k sociální politice	217
7.3.7	Sociální politika v ČR	218
7.3.8	Sociální politika v EU	220
7.4	Politika rozdělování důchodů	221
7.4.1	Měření nerovností	222
7.4.2	Příčiny přerozdělování	225
7.4.3	Nástroje politiky rozdělování	226
7.4.4	Teoretická východiska politiky rozdělování	228
7.5	Politika zaměstnanosti	229
7.5.1	Cíle a nástroje státní politiky zaměstnanosti	229
7.5.2	Pasivní politika zaměstnanosti	233
7.5.3	Aktivní politika zaměstnanosti	233
7.5.4	Politika zaměstnanosti v ČR	234
7.5.5	Politika zaměstnanosti v EU	235
7.6	Regionální politika	236

7.6.1	Motivy existence regionální politiky	236
7.6.2	Nástroje regionální politiky	238
7.6.3	Teoretická východiska regionální politiky a její pojetí	240
7.6.4	Regionální politika ČR	242
7.6.5	Regionální politika EU	243
7.7	Politika ochrany životního prostředí	244
7.7.1	Ekonomické chápání životního prostředí	245
7.7.2	Ekologická politika	246
7.7.3	Nástroje ekologické politiky	248
7.7.4	Environmentální šetrnost	250
7.7.5	Ochrana životního prostředí v ČR	250
7.7.6	Politika ochrany životního prostředí v EU	252
8	Typické modelové koncepty praktické hospodářské politiky	253
8.1	Intervencionistický stop&go přístup	253
8.2	Liberální přístup v podobě thatcherismu a reganomiky	256
8.3	Indikativní plánování jako intervencionistický koncept hospodářské politiky	257
8.4	Japonský hospodářský zázrak	259
8.5	Německé sociálně-tržní hospodářství a ordoliberalismus	261
8.6	Švédský stát blahobytu	263
8.7	Státní kapitalismus	266
9	Hospodářská politika v globálním prostředí	269
9.1	Mezinárodní organizace	269
9.2	Mezinárodní ekonomické organizace	270
9.3	Nadnárodní ekonomické organizace	272
9.4	Evropská unie	273
10	Literatura	277
11	Věcný rejstřík	291
12	Jmenný rejstřík	293